

Великото значение на тая света книга за българския народъ се обяснява съ побуждението, което е накарало Отецъ Паисий да поеме този трудъ, отъ ржководящата го цѣль, отъ умѣнието, съ което той постига цѣльта си; върху тия три страни ние обръщаме своето внимание. „Укоряху насъ многожды Сърби и Гречи зашто немаеме своя история... Того ради възприяхъ трудъ . . . .“

На друго мѣсто той казва :

„Азъ видѣхъ отъ много българи, зашто идуть по чужди языкъ и обичай и на свой языкъ хулятъ, за то зде написахъ, и они отце ругатели кои не любятъ свой родъ языкъ, написахъ да знаеть . . . .“

Най-послѣ той свръшва труда си съ слѣднитѣ думи: „Скончихъ реченая въ сію историцу на ползу роду нашему болгарскому“ . . . .

Загубеното и потлачено състояние на българската народность, недостойнитѣ и горчиви присмивания и хули, които сж слушали българитѣ отъ страна на съсѣдитѣ си, рѣвность и жалость за своя български родъ — това сж побужденията на отца Паисия. Съживяването повѣхналитѣ народни чувства у българитѣ, съ други думи, съживяването на българската народность — това му е цѣльта. Той доста подробно излага въ своята книга славното минало на българския народъ и чрѣзъ това изложение се стреми да вдѣхне нравствена сила у съврѣменитѣ му българи, да ги извади отъ това самоунищожение, до което ги е докарало изгубването изъ помежду имъ народната съвѣсть.*

Началото на нашето възраждане се почва съ появата на тоя трудъ на отца Паисия. Нека бжде вѣченъ покой на духа му!

* Ibidem, стр. 12.